VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI I PRAW CZŁOWIEKA (NR 110)**

z dnia 20 czerwca 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 110)

20 czerwca 2013 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem poseł **Stanisławy Prządki (SLD)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1406).

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Berek** prezes Rządowego Centrum Legislacji, **Grażyna Kołodziejska** naczelnik w Departamencie Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej Ministerstwa Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Walkowiak-Rost** sędzia w Departamencie Prawa Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości, **Tomasz Piłat** sekretarz Krajowej Rady Komorniczej wraz ze współpracownikami, **Rafał Stankiewicz** z Ośrodka Badań Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Barbara Orlińska**, **Daniel Kędzierski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka z następującym porządkiem dziennym: pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1406). Informuję uprzejmie wysoką Komisję, że z porządku obrad zdjęłam punkt, który był planowany dzisiaj do rozpoznania, pkt II – rozpatrzenie poselskiego projektu ustawy o postępowaniu dyscyplinarnym wobec osób wykonujących niektóre zawody prawnicze (druk nr 1202) na prośbę i wniosek przedstawiciela wnioskodawców. Ten punkt będzie przedmiotem obrad naszej Komisji na jednym z najbliższych posiedzeń, o czym zawiadomimy państwa.

Witam na posiedzeniu Komisji pana Macieja Berka, prezesa Rządowego Centrum Legislacji, który w imieniu prezesa Rady Ministrów będzie prezentował rządowy projekt ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw. Witam sekretarza Krajowej Rady Komorniczej pana Tomasza Piłata, pana Andrzeja Mularczyka, członka Krajowej Rady Komorniczej i pana Rafała Stankiewicza z Ośrodka Badań Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych.

Jeśli nie ma uwag do przedstawionego porządku obrad, bardzo proszę pana prezesa Macieja Berka o przedstawienie projektu.

Prezes Rządowego Centrum Legislacji Maciej Berek:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca, wysoka Komisjo, szanowni państwo. Proszę pozwolić, że rozpocznę w takim razie od takiego bardzo ogólnego wprowadzenia związanego z istotą regulacji, przyczyną jej przedłożenia, jej zakresem i charakterem.

Jak wysokiej Komisji wiadomo, z uzasadnienia do rządowego projektu ustawy, który mam w imieniu Rady Ministrów zaszczyt prezentować, jego genezą, przyczyną była potrzeba wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z października 2010 r., w którym to Trybunał badał niektóre z ustaw tzw. korporacyjnych w zakresie, w którym przewidują one możliwość orzeczenia kary pozbawienia wykonania zawodu, przy braku pewnych mechanizmów, które Trybunał uznał za niezbędne do tego, aby ta kara mogła być wykonywana. Istota problemu, którą Trybunał oceniał, sprowadzała się do tego, że istnieją przepisy w tychże ustawach korporacyjnych, skutkiem których w procedurach przewidzianych w tych ustawach można orzec karę pozbawiającą osobę przynależną do danego samorządu, czyli uprawnioną do wykonywania określonego zawodu,

prawa wykonywania tego zawodu. I nie zawsze albo wręcz przeciwnie, z reguły było to związane z brakiem określenia procedury możliwości powrotu do wykonywania tego zawodu. Kara, więc ta stawała się karą, która trwale eliminowała taką osobę z grona osób, które taki zawód wykonują i pozbawiała ją możliwości powrotu albo chociażby ubiegania się o powrót do wykonywania tego zawodu.

Trybunał oceniał tę kwestię według dwóch aspektów. Pierwszym z nich była kwestia proporcjonalności, czyli to, czy narzędzie, którego ustawodawca tutaj użył reagując na bardzo różne uchybienia, jest adekwatne. Jest też wymagające podkreślenia to, że przesłanki do orzeczenia tego typu kary są różnie ukształtowane i mają charakter bardzo poważnych uchybień dyscyplinarnych, etycznych i zawodowych. Ale mają także charakter uchybień o charakterze formalnym, z problemem na przykład płacenia składek włącznie. I w tym kontekście Trybunał oceniał, czy to rozwiązanie ustawowe jest proporcjonalne do celu, który jest przez ustawodawcę zamierzony do osiągnięcia, a którym jest wymierzenie surowej sankcji i ochrona osób, które korzystają z usług danej grupy zawodowej, przed świadczeniem takich usług przez osoby, które nie mają do tego odpowiednich kwalifikacji etycznych czy innych wymaganych przez tę ustawę.

I druga kwestia, którą Trybunał brał pod rozwagę, czy drugi pryzmat, według którego oceniał ten projekt, to była kwestia konstytucyjnie chronionej swobody i prawa wyboru wykonywanego zawodu. I obydwa te kryteria sprowadziły Trybunał Konstytucyjny do konstatacji, że te regulacje naruszają konstytucję nie, dlatego że tego typu kara istnieje i może być orzekana, tylko, dlatego że jej orzeczenie może prowadzić w poszczególnych przypadkach do trwałego i nieokreślonego w sensie możliwości prawnych, co do odwrócenia tego stanu, pozbawienia prawa wykonywania zawodu. To wprowadzenie pozwala jasno pokazać kierunek rozwiązania przyjętego w ustawie. Jest to projekt, który przywraca w poszczególnych ustawach, w których są dokonywane zmiany, możliwość ubiegania się o powrót do wykonywania zawodu w procedurze, która jest każdorazowo określona. Czyli tutaj nie ma mechanizmu i mimo tego, że zadeklarowałem, że to wprowadzenie będzie wstępne, warto to poczynić. To nie jest taki mechanizm, że po upływie jakiegoś czasu od orzeczenia kary pozbawienia wykonywania zawodu, taka osoba z automatu ponownie staje się osobą czynną w tym zawodzie. Nie, ta osoba odzyskuje prawo do tego, żeby się w określonej procedurze móc ubiegać ponownie o członkostwo w danej korporacji, a co za tym idzie, o prawo do wykonywania określonego zawodu.

I kolejny element tego wprowadzenia, już ostatni, jest taki, że popatrzyliśmy na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, nie tylko, co jest oczywiste, na jako taki zakres, który wymaga wykonania niezbędnego, ale jako przyczynek do przejrzenia pozostałych ustaw, które zawierają tego typu regulacje. I ten projekt, który wysoka Komisja rozpatruje, jest projektem, który konsekwentnie wprowadza te zmiany do wszystkich ustaw, które są potrzebne. Tam są dwa wyjątki. To jest ustawa o samorządzie pielęgniarek i położnych, w której ten problem już został rozwiązany, i to jest ustawa o samorządzie psychologów ze względu na intencje i trwające prace nad tym, aby tę ustawę uchylić. W pozostałym zakresie przejrzano i dokonano stosownej korekty, zaprojektowano stosowną korektę we wszystkich ustawach, także tych, które nie były objęte przedmiotem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, co jak wiadomo, jest pochodną zakresu zaskarżenia.

Jeśli pani przewodnicząca pozwoli, to tyle tytułem wprowadzenia. I, jak rozumiem, później będzie potrzeba szczegółowego omawiania przepisów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję, panie prezesie. Otwieram dyskusję na temat ogólnych założeń i w zakresie takiej ogólności chciałabym, żebyśmy rozmawiali. Jeśli są chętni posłowie i goście, którzy uczestniczą w dzisiejszym posiedzeniu Komisji, bardzo proszę.

Ponieważ nie ma chętnych, wobec tego chciałabym, żebyśmy teraz przystąpili do zamknięcia pierwszego czytania. Zamykam pierwsze czytanie projektu. Prezydium zaproponowało, abyśmy nad tym projektem popracowali w podkomisji. Proponuję teraz, żeby poszczególne kluby zgłosiły swoich przedstawicieli do podkomisji. Proszę, Platforma Obywatelska.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Poseł Borys Budka i pani poseł Zofia Czernow.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że państwo posłowie wyrażają zgodę.

Proszę Prawo i Sprawiedliwość o jedną kandydaturę.

Poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Poseł Ast.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję. Ruch Palikota.

Poseł Robert Biedroń (RP):

Zgłaszam swoją kandydaturę, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. I Sojusz Lewicy Demokratycznej, zgłaszam swoją kandydaturę.

Czy są jakieś inne propozycje? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia podkomisji w zaproponowanym składzie? Nie ma sprzeciwu, ale na wszelki wypadek, żeby była już pewność, przegłosujmy. Proszę o podniesienie ręki, kto jest za powołaniem podkomisji?

Sekretarz Komisji Daniel Kędzierski:

13 głosów za.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Kto jest przeciw? (0). Kto się wstrzymał? (0). Bardzo dziękuję. Podkomisja została powołana. Poproszę po zamknięciu naszych obrad te osoby do stołu prezydialnego, żebyśmy mogli doprowadzić do ukonstytuowania się podkomisji. Zamykam posiedzenie. Dziękuję państwu za udział.